

Zomeradvies 2019

Aan de minister van Justitie en Veiligheid

Politieonderwijsraad, 15 juni 2019

De Politieonderwijsraad is een adviesorgaan waarvan de positie en taken bij wet zijn geregeld. De Raad adviseert de minister van Justitie en Veiligheid met betrekking tot het Nederlandse politieonderwijs en de Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie.

De Politieonderwijsraad fungeert daarnaast als een overleg- en afstemmingsorgaan tussen direct en indirecte betrokkenen bij het Nederlandse politieonderwijs. De aandacht in de Politieonderwijsraad gaat in het bijzonder uit naar de relatie tussen de kenmerken en ontwikkelingen van de politiepraktijk, de (politie)arbeidsmarkt en het politieonderwijs, alsmede het wetenschappelijk onderzoek dat daar betrekking op heeft. Daarbij heeft de relatie met het reguliere beroepsonderwijs en het hoger onderwijs steeds de aandacht, evenals de internationale dimensie.

De samenstelling van de Politieonderwijsraad en de commissies KSP, Onderwijs en Kennis & Onderzoek staat vermeld op de website.

Adres:

Koninginnegracht 62
2514 AG Den Haag

Postadres:

Postbus 25842
2502 HV Den Haag
Telefoon 088 1699080

www.politieonderwijsraad.nl

© Politieonderwijsraad 2019

Inhoud

1 • Inleiding

2 • Advies

2.1. Advisering Kwalificaties

3 • Stand van Zaken en Voortgang

- Advisering heimelijke opleidingen bij de Politieacademie
- Verkenning samenwerking regulier onderwijs
- Digitalisering van het politieonderwijs
- Beroepsprofielen
- Associate Degree
- Flexibilisering politieonderwijs

Bijlagen

1. Basisopleiding AVIM
2. Basiskwalificatie Ruiters bereden politie
3. Optreden bij handel, gebruik en bezit van illegale wapens en munitie

1 • Inleiding

Aan de minister van Justitie en Veiligheid,

Hierbij biedt de Politieonderwijsraad u het Zomeradvies 2019 aan.

De Raad stelt tweemaal per jaar een integraal advies op over het politieonderwijs¹. In dit Zomeradvies verzoekt de Raad u examenvereisten vast te stellen van een aantal geactualiseerde kwalificaties (hoofdstuk 2).

Separaat van dit Zomeradvies heeft de Raad u de afgelopen periode enkele afzonderlijke adviezen ter vaststelling aangeboden. Dit betreft de volgende thema's:

- Strategische Onderzoeksagenda Politie
- Samenwerking regulier onderwijs: een handreiking, vastgesteld middels uw beleidsreactie van 23 april 2019.

In hoofdstuk 3 informeert de Raad u over de voortgang met betrekking tot de kwalificatiestructuur en onderwerpen die daaraan gerelateerd zijn.

¹ Tot en met 2017 vond dit plaats aan de hand van een Voorjaars-en Najaarsadvies. Met ingang van 2018 is deze cyclus verschoven naar een Zomer- en Winteradvies.

2 • Advies

2.1. Advisering kwalificaties

De verantwoording van kwalificaties in het politieonderwijs is geordend aan de hand van modaliteiten (1, 2 of 3). Bij kwalificaties in modaliteit 1 wordt de minister via een kwalificatiedossier geïnformeerd over de inhoud van een kwalificatie. Dit is de meest uitgebreide vorm van verantwoording.

Bij modaliteit 2 wordt de inhoud van een kwalificatie voornamelijk via kwalificatie- of examenvereisten inzichtelijk gemaakt. Bij deze kwalificaties kan er sprake van zijn wettelijke bevoegdheden en vereisten, of een hercertificering hiervan. Ook kan een certificeringseis vanuit het Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie aan de orde zijn. Tot slot kan er sprake zijn van 'gevoelige aspecten', zoals inbreuk op grondrechten of de inzet van geweldsmiddelen². Bij kwalificaties van modaliteit 3 vindt de lichtste vorm van verantwoording plaats.

Enige tijd geleden is bij het monitoren van de kwalificatiestructuur gebleken dat nog niet voor alle kwalificaties die onder modaliteit 2 vallen, kwalificatie- of examenvereisten beschikbaar zijn. De Politieacademie heeft de (door)ontwikkeling van deze vereisten ter hand heeft genomen, in afstemming met het werkveld.

De Raad heeft de afgelopen maanden gesproken over kwalificatie- of examenvereisten voor een aantal (nieuwe en geactualiseerde) kwalificaties. Dit betreft de volgende kwalificaties:

Naam kwalificatie	Modaliteit	Nieuw ontwikkeld of actualisatie	Datum advisering Raad
Basisopleiding AVIM	2	Actualisatie	21 maart 2019
Basiskwalificatie Ruiters bereiden politie	2	Actualisatie	21 maart 2019
Optreden bij handel, gebruik en bezit van illegale wapens en munitie	2	Actualisatie	6 juni 2019

1. De Raad biedt u bovenstaande kwalificatievereisten voor kwalificaties in modaliteit 2 aan en adviseert u om deze vast te stellen. Behalve deze kwalificatievereisten treft u, voor zover van toepassing, tevens ter informatie de documenten aan die ter toelichting en/of onderbouwing van deze kwalificatievereisten zijn opgesteld.

² Een opsomming van 'gevoelige aspecten' is te vinden in het Najaarsadvies 2015.

3 • Stand van zaken en voortgang

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de stand van zaken van een aantal thema's dat in de verslagperiode in de Raad ter sprake is geweest.

Advisering heimelijke opleidingen bij de Politieacademie

Naast de 'openbare' politieopleidingen kent het politieonderwijs opleidingen en kwalificaties die *niet* in de kwalificatiestructuur zijn opgenomen omdat de titel, inhoud en beoordelingscriteria afgeschermd zijn. Deze zijn slechts toegankelijk voor een beperkt aantal functionarissen dat de AIVD A-screening met goed gevolg heeft doorlopen. Omdat het van belang is dat ook voor deze categorie de kennis en kunde gewaarborgd en verantwoord worden, heeft de minister in zijn beleidsreactie op het Zomeradvies 2018, op advies van de Raad, een procedure vastgesteld.

Deze procedure richt zich op toetsing en advisering van examenvereisten van geactualiseerde en nieuw ontwikkelde heimelijke kwalificaties door een hiervoor ingestelde commissie, de 'commissie heimelijke kwalificaties politieonderwijs'. De samenstelling van deze commissie bestaat in ieder geval uit (A-gecertificeerde) medewerkers van de politie, de Politieacademie, het Openbaar Ministerie en het Openbaar Bestuur. Naast inhoudelijke advisering, vindt ook de organisatie, voorbereiding en verslaglegging van de commissievergaderingen plaats door A-gescreende medewerkers van het Secretariaat van de Raad.

Naast advisering over de examenvereisten buigt de commissie zich gaandeweg ook over de vraag welke argumenten er zijn om een kwalificatie als 'heimelijk' aan te merken: waarom wordt de kwalificatie als heimelijk aangemerkt, is voor deze aanmerking sprake van nut en noodzaak?

In mei 2019 is de commissie voor een eerste keer bijeen geweest. Aan de hand van de reguliere criteria die ook gelden voor de openbare politieopleidingen, zijn de examenvereisten van een tweetal heimelijke kwalificaties getoetst en vervolgens in een advies verwerkt.

De commissie constateerde voor beide kwalificaties dat de argumentatie voor het aanmerken van de kwalificaties als heimelijk, aanscherping behoeft. Daarnaast merkte de commissie op dat er weliswaar gedragsindicatoren zijn geformuleerd, maar dat de vertaalslag naar heldere (toetsbare) examenvereisten kan worden verbeterd.

Tevens bleek dat de indieners van de heimelijke kwalificaties die ter vergadering een toelichting verzorgden, niet AIVD-A gescreend waren, maar het minder strenge P-screening hadden ondergaan. Deze screening wordt door medewerkers van het team Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK) onder mandaat van de AIVD uitgevoerd.

Het advies van de commissie wordt, gezien het heimelijke karakter van de geagendeerde kwalificaties, op passende wijze ter vaststelling aangeboden aan de minister van J&V.

Verkenning samenwerking regulier onderwijs

In de beleidsreactie op het Raadsadvies *Ontwikkelrichtingen voor het toekomstig politieonderwijs* (2016) formuleerde de minister van J&V twee adviesvragen over de samenwerking tussen de Politieacademie en Politie met het regulier onderwijs³.

De eerste adviesvraag betrof het formuleren van criteria voor de toetsing van de aansluiting van het politieonderwijs op het regulier onderwijs. Als antwoord hierop accordeerde de Raad op 28 september 2018 de notitie *Samenwerking met het regulier onderwijs: een handreiking* en adviseerde op 15 oktober 2018 u om het beleidsinstrument vast te stellen.

De in deze handreiking genoemde criteria en kritische succesfactoren vormden de basis voor de tweede adviesvraag. Deze ging in op de uitvoering van een verkenning van reguliere opleidingen die mogelijk in aanmerking konden komen voor een samenwerkingsverband met de Politieacademie.

³ Brief van 5 juli 2017, kenmerk 2099660

Echter, inmiddels heeft de Politieacademie geïnventariseerd welke samenwerkingsactiviteiten er tussen het regulier onderwijs en de Politieacademie reeds plaatsvinden. Dat bleek aanzienlijk. Bovendien hebben Hogeschool Saxion en de Politieacademie recentelijk een samenwerkingsverband bekrachtigd.

Deze activiteiten wierpen de vraag op of beantwoording van de tweede adviesvraag nog opportuun was. In de beleidsreactie van 23 april 2019 maakte de minister kenbaar dat deze vraag, na overleg met de Politieacademie, kan vervallen.

Digitalisering van het politieonderwijs

De minister van Justitie en Veiligheid heeft de Politieonderwijsraad verzocht⁴ te adviseren over digitalisering op twee vlakken, te weten:

- 1706a. De effecten van digitalisering voor de vorm waarin (politie)onderwijs wordt gegeven, en;
- 1706b. De manier waarop digitalisering in het Politieonderwijs verder vormgegeven kan worden, en de mate waarin dat bijdraagt aan digitale ontwikkelingen en innovaties in het politievak.

Voor het adviestraject 1706b heeft de Raad een ad hoc werkgroep (klankbordgroep) ingericht onder voorzitterschap van de voorzitter van de Raad. De Raad kiest voor deze werkwijze aangezien het thema digitalisering tussen de taakstelling van de huidige commissies van de Raad in ligt. De werkgroep / klankbordgroep bestaat uit vertegenwoordigers en experts op strategisch niveau van de belanghebbende partijen.

Ter oriëntatie en ter voorbereiding op het traject heeft het secretariaat van de Raad in de afgelopen periode een aantal gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de politie, de Politieacademie, het OM en het openbaar bestuur. Tevens is literatuur verzameld en bestudeerd rond het thema digitalisering, cybercrime en innovatie. Op basis van deze oriëntatie is een plan van aanpak geschreven voor het uitvoeren van een aantal expertmeetings en focusbijeenkomsten. Dit plan is eind mei 2019 in de werkgroep besproken. De expertmeetings en focusbijeenkomsten vinden vanaf september 2019 plaats. Een externe partij is ingehuurd om deze bijeenkomsten te begeleiden. De Raad verwacht eind 2019 te kunnen adviseren over 1706b. Het vraagstuk 1706a zal later door de Raad worden opgepakt.

Beroepsprofielen en kwalificatiestructuur (KSP)

De door de politie opgestelde beroepsprofielen zijn geregeld onderwerp van gesprek geweest in de Politieonderwijsraad, zowel inhoudelijk als in het kader van het belang voor de KSP en het politieonderwijs. Op 14 mei 2019 zijn de zes beroepsprofielen door de korpsleiding vastgesteld. Nu volgt de fase van inhoudelijke doorwerking in de richting van verschillende aspecten van de politieorganisatie en het politieonderwijs, waaronder de kwalificatiestructuur.

In de Raad is een viertal mogelijke scenario's besproken voor de doorwerking van de beroepsprofielen op de KSP. Deze scenario's variëren van een 'cosmetische' bijstelling waarbij de KSP ongewijzigd blijft en alleen de huidige beroepsprofielen worden vervangen door de herijkte profielen, tot aan een integraal herontwerp van de KSP waarbij de inmiddels vastgestelde beroepsprofielen het uitgangspunt vormen.

De Raadsleden hebben unaniem de voorkeur uitgesproken voor een integraal herontwerp van de KSP. Ondanks de impact wat betreft de complexiteit, arbeidsinspanning en doorlooptijd doet dit scenario het meest recht aan de herijking van de beroepsprofielen en biedt dit op termijn de kans op een 'up-to-date' politieonderwijs.

De relatie met de (evaluatie van de) KSP betekent wel dat de nog te ontvangen beleidsreactie van het ministerie op het evaluatierapport van belang is alvorens verdere stappen kunnen worden gezet.

Associate degree en NLQF 5

De Raad, ondersteund door zijn commissie Onderwijs, voert momenteel een verkenning uit naar de mogelijkheden, interne (arbeidsmarkt)behoefte aan, en de impact van Associate degree (NLQF 5) gekwalificeerde medewerkers. Dit naar aanleiding van de afspraken in het Akkoord Arbeidsvoorwaarden Sector Politie 2018-2020. In het Akkoord zijn afspraken gemaakt over

⁴ Zie de beleidsreactie (2099660) op het adviesrapport "Ontwikkelrichtingen voor toekomstig politieonderwijs".

loopbaanbeleid en opleidingen voor operationeel experts binnen de politie. Dit behelst onder meer de introductie van het NLQF niveau 5 (Associate degree binnen het LFNP).

Enkele citaten uit het arbeidsvoorwaardenakkoord 2018-2020:

“...Aan de functies van operationeel expert (schaal 9) wordt een opleidingseis op opleidingsniveau ‘associate degree’ verbonden (...) Naar aanleiding van de afspraken in het arbeidsvoorwaardenakkoord 2015-2017 is onderzoek gedaan naar het noodzakelijke opleidingsniveau voor functies op het niveau operationeel expert. Uit dat onderzoek is gebleken dat het NLQF niveau 5 (associate degree) het best passend is. De functiebeschrijvingen zullen daarop worden aangepast. Tevens zal een passende opleiding worden gezocht of ontwikkeld die in het bijbehorende opleidingsprofiel wordt opgenomen. Voor personeel dat thans deze functies vervult, geldt dat er wordt aangenomen dat zijn voldoen aan het afgesproken opleidingsniveau. Zij ondervinden geen voor of nadeel van de aanpassing...”

U mag uiterlijk oktober 2019 een advies van de Raad verwachten over de hoofdlijnen, impact van, en behoefte aan de Associate degree binnen de Politie.

Flexibilisering politieonderwijs

Flexibilisering is een (zeer) actueel thema binnen het politieonderwijs en is de afgelopen periode een aantal keer besproken in de commissies KSP en Onderwijs van de Politieonderwijsraad. Zo hebben de commissies op 15 november 2018 in gezamenlijkheid relevante ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in het regulier onderwijs verkend, waarbij flexibilisering van onderwijs uitgebreid aan de orde is geweest. De aanwezigen concludeerden dat het thema ‘flexibilisering’ in de context van het politieonderwijs om nadere duiding vraagt. Wat bedoelen partijen ermee en wat kan het betekenen voor het politieonderwijs? Daarnaast is duidelijkheid gewenst over het doel van flexibilisering: welk probleem wordt ermee opgelost? Ook vraagt de vormgeving van flexibilisering aandacht en kan worden onderzocht welke flexibele vormen van politieonderwijs er al zijn.

De Politieacademie heeft op donderdag 25 april een presentatie verzorgd in de commissie Onderwijs over het thema flexibilisering. De commissie had eerder aangeboden als klankbord te fungeren voor de Politieacademie in deze. Tijdens de presentatie gaf de Politieacademie aan waarom zij haar onderwijs wil flexibiliseren en werden voorbeelden en soorten van flexibilisering genoemd. De Politieacademie wil op basis van haar ambitie, beschreven in haar strategische beleidsagenda, een grondplaat laten ontwikkelen met daarin ontwerpeisen voor flexibel politieonderwijs. Hiertoe heeft de directie van de Politieacademie een commissie ingesteld bestaande uit docenten en experts uit andere hogescholen. Tevens wil ze gebruikmaken van de expertise vanuit huidige samenwerkingsverbanden. De Politieacademie verwacht de grondplaat rond de zomer 2019 klaar te hebben. Afgesproken is dat het resultaat en de verdere voortgang in september besproken wordt in commissie Onderwijs.

De Politieacademie zal samen met het secretariaat van de Raad een seminar organiseren voor de stakeholders rond het politieonderwijs om de (nieuwe) visie op het politieonderwijs te delen.

Bijlagen

1. Basisopleiding AVIM
2. Basiskwalificatie Ruiters bereden politie
3. Optreden bij handel, gebruik en bezit van illegale wapens en munitie